

Handläggare
Sofie Munke Cilano, projektledare

Strategi utifrån insatserna för ett digifysiskt Science Center Sörmland - Uppdaterad 2021-09-14

Bakgrund

Under 2020 togs rapporten ”Science Center Sörmland” fram inom ett projekt finansierat av Tillväxtverket med Eskilstuna Fabrikförening som projektägare. I rapporten framkommer att Sveriges och Sörmlands globala konkurrenskraft, ekonomi och arbetsmarknad är beroende av att vi ligger i framkant och har god tillgång på kompetens inom områdena matematik, naturvetenskap och teknik. För att företagen ska växa och investera i Sverige krävs tillgång på rätt teknisk kompetens. Företagen har idag svårt att finna kompetensen de behöver vilket även påverkar Sveriges möjlighet att vara världsledande inom nya teknikområden.¹ I SCBs Trender och Prognoser för 2020 framkommer att det beräknas, på sikt, bli brist på gymnasialt utbildade inom teknik och tillverkning. Tillgången på utbildade förväntas inte öka i samma utsträckning som efterfrågan, vilket medför fortsatt eller tilltagande brist på arbetskraft med gymnasial yrkesutbildning, framför allt utbildade inom fordons- och industriteknik. På civilingenjörs- och högskoleingenjörsutbildade bedöms det generellt sett bli ett relativt balanserat arbetsmarknadsläge på sikt.²

I maj 2021 fattade Regionstyrelsen beslut om insatser motsvarande 5 000 000 kronor för att påbörja arbetet med ett Science Center i Sörmland. Ytterligare insatser på 2 000 000 kronor beviljades därefter i september 2021. En investering i ett digifysiskt Science Center ska bland annat bestå i:

- Projektledarens lön hösten 2021 – Region Sörmland kommer även inom ordinarie budget att finansiera projektledarens lön och har även beviljats medel från Rekarne Sparbank, Sörmlands Sparbank och Länsförsäkringar för att finansiera projektledaren under resterande del av projekttiden som varar fram till mars 2025.
- Framtagandet av den ”digitala plattformen” av ett digifysiskt Science Center Sörmland. En förundersökning kring hur denna del ska utformas för att vara innovativ, användarvänlig och tilltala målgruppen har påbörjats.
- Investeringar för inköp av innovationsverktyg till exempelvis KomTek verksamheter i regionen. Här tillkommer även Museer som ingår i den första fasen vilket inleds hösten 2021. Verktygen bör fungera som ett komplement för den digitala plattformen.
- Medel till utvalda kommuner som önskar skapa nya KomTek verksamheter.

¹ [Kompetensförsörjning & utbildning \(teknikforetagen.se\)](https://www.teknikforetagen.se) 2021-04-14

² <https://www.scb.se/hitta-statistik/statistik-efter-amne/utbildning-och-forskning/analyser-och-prognoser-om-utbildning-och-arbetsmarknad/trender-och-prognoser-om-utbildning-och-arbetsmarknad/pong/statistiknyhet/trender-och-prognoser-2020/> 2021-04-16

- Skapa en långsiktig och hållbar strategi som gör det möjligt att samverka med relevanta verksamheter i det långa loppet.

För mer information om ett digifysiskt Science Center Sörmland se [”PM: ett digifysiskt Science Center Sörmland”](#) med dnr: RUN-HRU21-0084.

Viktiga bakgrundsfaktorer för en strategi angående ansökan om insatsmedel

Syftet med projektet är att samla noder (verksamheter) från hela Sörmland. I de kommuner där centrala noder inte finns blir behovet för investeringar större. Centrala noder såsom KomTek bör dessutom, i sin fysiska form, återfinnas i varje kommuns närhet. Region Sörmland vill skapa en regional samling kring ett Science Center och projektledaren kommer därför att kontakta samtliga intressenter för att i en dialog med dem ta fram strategi och planer för hur projektet ska utvecklas och genomföras. Dessutom behöver projektledaren undersöka vilka noder i övrigt som bör ingå i ett digifysiskt Science Center.

Inledningsvis kommer följande noder att tillfrågas om att ingå i ett digifysiskt Science Center:

- KomTek i Eskilstuna och Katrineholm.
- JobbCirkus placerad i Eskilstuna.
- Sörmlands museum placerad i Nyköping.
- UF (Ung Företagsamhet) som arbetar över hela Sörmland men utgår ifrån Eskilstuna.

KomTek i sin fysiska form saknas i de sydöstra delarna. Därmed bör investeringar för start av KomTek prioriteras i denna del av Sörmland.

I övrigt bör även hänsyn tas till intresset för naturvetenskap och teknik utifrån andelen elever på naturvetenskaps- och teknikprogrammen. Under 2020 sökte 22,4% till dessa båda program i Sverige. En intressant jämförelse är Borlänge, där 33% av eleverna läser vid naturvetenskaps- eller teknikprogrammen. I Borlänge finns Science Center 2047, som har uppdraget att från förskola till och med gymnasiet driva intresset för naturvetenskap och teknik. För kommunerna i Sörmland ser motsvarande siffra för 2019 ut enligt följande:

Eskilstuna kommun	18,5%
Strängnäs kommun	17,1%
Gnesta kommun	12,9%
Katrineholms kommun	13,3%
Flens kommun	14,1%
Vingåkers kommun	7,5%
Nyköpings kommun	16,3%
Oxelösunds kommun	12,4%
Trosa kommun	17,7%

Det framkommer att samtliga kommuner i Sörmland har ett behov av att öka intresset för teknik, naturvetenskap och matematik. Påpekas bör dock att ett intresse för dessa ämnen även tillvaratas inom andra program på gymnasiet.

Enligt ovanstående diagram är det främst i Vingåker, Oxelösund, Katrineholm, Gnesta och Flen som en insats behövs. Oxelösund ingår i den del av Sörmland som bör prioriteras utifrån ovanstående.

Fördelning av insatser

Under sommaren och tidig höst 2021 genomförs en förundersökning kring hur den digitala plattformen av ett digifysiskt Science Center bör utformas. Syftet är att utröna:

- Målgruppens behov. Målgruppen spänner från 10 år upp till KomVux/SFI samt för vuxna som är intresserade. Fokus särskilt på ungdomar mellan 10 år och 16 år.
- Lärarnas behov.
- Nodernas behov.
- Ge flera förslag på hur plattformen kan se ut utifrån en omvärldsbevakning.

Därefter ska de första byggstenarna för plattformen utformas. Denna kostnad ska täckas av insatserna.

Utöver plattformen ska en projektledare anställas.

Den största delen av insatserna ska gå till investeringar i befintliga noder och uppbyggandet av fler KomTek i vår region. För detta är 4 000 000 kronor undanlagt.

- Insatsmedel kommer att fördelas utifrån spridning i länet och särskilt till de kommunerna med störst behov. Utifrån analysen framkommer att behovet återfinns i hela länet men främst i de östra delarna. Alltså kommer fördelningen bygga på en sammanlagd bedömning av de ovanstående principerna. Samtal ska därmed föras med Nyköping/Oxelösund om

intresse för att skapa ett fysiskt KomTek. Utifrån antalet elever som söker till teknik- och naturvetenskapsprogrammen framkommer att behovet är störst i följande kommuner: Vingåker, Oxelösund, Gnesta, Katrineholm och Flen.

- Insatsmedel till befintlig verksamhet styrs inte av några avgränsningar utifrån att det är noden som bäst ser vilka behov som återfinns för att utveckla verksamheten.
- Om det framkommer att de ansökta beloppen överstiger 4 000 000 kronor (inkluderat ansökningar om att starta nya KomTek) ska insatser som gynnar både den fysiska och digitala delen av ett digifysiskt Science Center prioriteras.
- Ansökan behöver inkomma inom ansökningsperioden för att verksamheten ska kunna ta del av insatsen.
- Verksamheten ska önska ingå i ett digifysiskt Science Center Sörmland. En digifysisk plattformen som ska skapa synergier med nämnda noder samt sprida teknikpositivism i regionen. Mer om detta under rubriken "Förbindande att ingå i ett digifysiskt Science Center".

Ansökan om medel

Ansökan om medel sker i dialog med Region Sörmland. En kontakt med Sofie Munke Cilano, projektledare för Science Center Sörmland, är ett krav innan ansökan fylls i via ansökningslänken: <https://link.webpolsurveys.com/S/AEF70894FFD44ECA>.

Vid en ansökan avseende uppstart av ett KomTek ska huvudmannen i ansökan visa på att minst 50% av uppstartskostnaden bekostas av huvudmannen. I huvudmannens kostnader kan även personalkostnader ingå.

Om ansökan beviljas förbinder sig den beviljade verksamheten att ingå i ett digifysiskt Science Center till år 2025. Se nedan angående vad verksamheten förbinder sig till. Verksamheten kan självklart ingå även om den ej beviljas medel.

Det är av yttersta vikt att en ansökan om medel inkommer inom ansökningsperioden, senast den **10 september**. Anledningen är att de 4 000 000 kronor kommer att fördelas så snart ansökningstiden har passerats vilket innebär att Region Sörmland inte har möjlighet att bevilja ansökningar som inkommer efter ansökningstidens slut.

Om de 3 000 000 kronorna inte fördelas kommer kvarvarande medel att övergå till skapandet av den digitala plattformen.

Vid frågor angående ansökan, kontakta Sofie Munke Cilano: 072-1429600 eller sofie.munke.cilano@regionsormland.se

Förbindande att ingå i ett digifysiskt Science Center

För att bygga ett digifysiskt Science Center behöver Region Sörmland en bekräftelse på att verksamheten önskar ingå.

Vid en förbindelse gäller följande:

- *Verksamheten och dess huvudman har full beslutanderätt över den egna verksamheten. Ett digifysiskt Science Center kan inte fatta beslut som strider mot verksamhetens stadgar/verksamhetsidé eller huvudmannens plan.*
- *För den digitala delen ansvarar Region Sörmland. Den digitala plattformen ska dock utgå från verksamhetens grundidé vilket innebär att verksamhetens huvudman deltar vid samtliga beslut. Den digitala plattformen ska tas fram för att bland annat tillföra verksamheten något nytt, och då utifrån verksamhetens grundidé. Plattformen ska även kunna användas på plats, som ett komplement, till den fysiska verksamheten.*
- *Varje år ska verksamheten få ta del av en mätning av framsteg/”revision” för att driva utvecklingen framåt. Detta innebär en löpande inventering av hur nutid/framtid, interaktivitet, de globala målen och därmed intressedrivande sammanhang, tillgänglighet, jämlikhet och integration verkligen tillhandahålls i Sörmland. Syftet är att få till en långsiktig struktur.*
- *Verksamheten binder sig till att ingå i den digifysiska Science Center fram till år 2025. Då målet är att vi godkänns som ett Science Center av Svenska Science Center organisationen och kan därmed söka statliga medel.*
- *För att ingå i ett digifysiskt Science Center måste verksamheten värdegrund stämma överens med Region Sörmlands.*
- *Bidra med aktuell statistik kring besökare, utvecklingsarbeten och aktiviteter som hjälper Science Center och alla ingående noder att utvecklas i rätt riktning.*
- *Ett avtal skrivs mellan Region Sörmland och den verksamhet som önskar ingå i ett digifysiskt Science Center.*
- *Verksamheten ska presentera en ansvarig kontaktperson som ska sitta med i Science Center styrgrupp. I Styrgruppen har verksamheten veto för allt som rör den egna fysiska verksamheten. Avseende den digitala delen har verksamheten veto för alla beslut som strider mot verksamhetens verksamhetsidé/stadgar och dylikt. Personen måste delta i minst ett styrgruppsmöte per år.*